

Ristirahwa pühapäewa leht

Maksab postiga :

aasta peale 170 kop. ja poolaasta
95 kop.

Kuulutuste rida 5 kop.

Строка объявлений 5 коп.

Leht ilmub 1 kord nädalas.

Адресъ: Ревель, Большая Розен-
кранцская - ул. № 173. Экспедиция
газеты „Ristirahwa pühapäewa leht“.

Ilma postita :

Tallinnas Naftal'i ja Meldorf'i
poes weike Tartu maantee ääres ;
aastas 120 kop.; pool-aastas 70 kop.
Sugijate kodu saata: aastas 160 kop.
pool-aastas 90 kop.

Toimetus: Tallinnas Wilh. Kent-
mann'i juures suures Rosenkrantzi
uulitsas Nr. 173.

Üksik leht maksab 3 kop.

Wastutajad redaktorid: Wold. Kentmann ja Wilh. Kentmann.

Regist'eer: Kas Jeesus teab, et ja teda armastad? — Loomade kaitsmisüks. — Rahe perekonna elust. — Ülestuße. — Raks auuwäärt meest. —
Dmalt maalt. — Maailma riikidest. — Uuemad sõnumed. — Seitse leiwapalulest hingele. — Kiriku teadused. — Argipäised kuulutused.

№ 17.

Tallinnas, 23. Aprillil

1900.

Kas Jeesus teab, et ja Teda armastad?

Kolmat korda ütleb Tema temale: Siimon, Joona poeg, armastad sina mind? Peetrus sai kurwaks, et Ta temale kolmat korda oli öelnud: Armastad sina mind? ja ütles Temale: Jssand, Sa tead kõik, Sina tunned, et ma Sind armastan. Joan. 21, 17.

Kui ema oma südamest armastatud last oma wastu rindu pigistab ja armu filmaga ta peale waadates temalt küsib: „Mu laps, armastad sa mind?“ siis hakkab laps tema kaela ümbert kinni ja ta hiilgawalt filmist loeb ema wastust: „Jah, emake, sa tead seda, sa pead seda tundma, et ma sind armastan.“ See on weel õige armastus, mis weel suurema süü läbi ei ole segatud, aga ta ei ole ka weel kiusatusest saanud läbi käia, seepärast ongi ta nõnda selge. Beats ema 20 ehk 30 aastat hiljemine weel ükskord küsima: „Mu laps, oled sa mind ikka armastanud?“ siis seefama laps mõistaks, et see küsimine mitte nagu enne aga seda järele kuulab, mis tungmine tema südames on, waid liiati, kas ta ka sõnakuulmise läbi ja hoolekandmise läbi oma armastust ema wastu ikka on üles näidanud. Ja kus on seda last, mis nii hea ja waga oleks, et, kui see küsimine teda paneb ennaft hoolega läbi katsuma, mis sugune ta mõõda läinud ajal olnud, ta ei peaks suure häbiga alanduses wastama: „Oh, armas ema, kui mitu korda olen ma sind unustanud ja sõnakuulmata meele läbi armastuse sinu wastu ära salanud.“ — Kui Jeesus Peetruse käest küsis: „Siimon, Joona poeg, armastad sa mind?“ siis hakkas süda tema sees põksuma, sest ta tundis, et see ei olnud hella ema küsimine, waid et Jssand teda tahtis pih-tile wõtta. Kolmekordne küsimine pidi teda äratama

tagasi waadates meele tuletama, mis hiljaaegu oli sündinud. Ta pidi seda tundi mälestama, mil tema tulise armastuse sunnil Jssandale mitmel korral ja kõwaste oli lubanud ja kinnitanud: „Ehk ka kõik peak-sid endid Sinust pahandama, ei taha mina ennaft poolegi pahandada. Ehk ma ka Sinuga peakfin su-rema, ei taha ma Sind mitte ära salata“, (Matt. 26, 33. 35.) ja waata, mõned tunnid pärast seda oli truun jünger oma tulise armastusega oma Jssanda wale-wandega ära salanud.

„Armastad sa mind?“ Nõnda küsib Jssand ka sinu käest, armas hing, ja mis wastad sina Temale selle peale? Oh, kui sa selle peale mõtleb, mis head Tema sinule on teinud ja kuida sinu elu ja südame lugu oleks, kui sa Teda ei tunneta, kui Tema sõna walguis sulle ei paistaks, Tema Waim sind ei juhataks; ja kui sa siis oma hinge tundmist katsub, mis need mõtted sinu sees on äratanud, siis saab su meelest olema, kui sulaks sinu süda Tema südamega kokku ja sa tahaksid Tema jalgade ette maha heita ja kõigest südamest tun-nistada: „Jssand, Sina tead kõik, Sa tunned, et ma Sind armastan.“ Aga kui sa siis oma elu läbi kat-sud, ja meele tuletad, ei mitte aga aega, kui sa alles pimeduses käisid, enne kui sa usklikuks said, waid ka, kui sagedaste sa pärast pööramist oled eefinud; siis saad sa aru, kui wähe õigust sul on selle Jssanda küsimise peale otsekohse „jah“ kosta. Ja kui sa waa-tad oma kõige parema töö ja tegemise peale, mis pärast sind maailmast kiidetakse ja auustatakse, ja seda Jss-anda küsimise walguses läbi katsub; kui sa kõigest sest, mis sinu tegudest liiati heaks kiideti ja kõigest oma kohusetäitmisest selle jau maha jätab ja maha arwad, mis sina iseenele pärast ehk maailma kiituse pärast

oled teinud, mis Issanda armastuse pärast ei sünninud, — kui palju head peaks sul siis veel üle jääma? Mitu sinu elu aastat, mitu päeva ja tundi on Tema pärast olnud? Oh armuline Issand, meie peafime meelt ära heitma, meie peafime omast usust kassipidi mõtlema, kui see meie meele tuleb; meie peafime ise-eneeste käest küsima, kas mitte wabest kõil meie armastus Sinu vastu ei ole palju walemõtlemine ja ise-eneese petmine olnud." Aga ei mitte, seda see ei olnud mitte. Oli ta ka väga puuduline ja mitme patu läbi roojastatud, ta elab onneta meie südames; see ei ole ka meie oma töö, waid Sinu töö see on; oma armastuse oled Sa wälja walanud meie waele südamesse, ja seepärast et ta Sinust tuleb, ei wõi ta ka hukka minna. Et meie siis küll teame, kui wähe üstawad meie olnud, onneta tahame täna uueste tunnistada ja tõutada: „Sina, Issand, tead kõik, Sina tunned, et ma Sind armastan.“ C. M.

Loomade kaitsemiseks.

III. Liimimaa loomakaitse seltsi põhjuskirjad.

Et lugijaid rohkem loomakaitse püüdmistega tutvustada ja neid loomade liig waewamise eest hoiatada, anname siin wiimati veel Liimimaa loomakaitse-seltsi põhjuskirjadest, mis 16. Webruaril 1877 sifimiste asjade ministri poolt on kinnitatud, lühendatud kujul teadust.

Seltsi eesmärk on:

Loomadega halastamata ja walju ümberkäimise vastu abi muretsema ja nende wiletsat põlwe parandada. Ta püüab selle pärast nii palju kui võimalik, ära hoida, et loome nii raske tööle ei sunnita, mis nende jõuust üle käib ehk nende loomuse vastu on; et neid piinawal wiisil ei tapetaks ja kurjatahtliliselt ehk tujukalt ei waewataks, waid et nad omakohast ja tarwilist ülespidamist saaksiwad.

Seda eesmärki püüab selts kätte saada: Liikmete hea eesmärgi läbi, selle kohaste kirjade ja raamatute laiali lautamisega ja õpetliku sõnadega.

Seltsi liikmed on kohustatud rahwa seas seltsi tööst osawõtmiist äratada. Selts wõib abi-seltsiisi asutada.

Neile inimestele, kes kuidagi wiisi oma loomadega ümberkäimises teistele heaks eesmärgiks on, antakse auu hindasi, nii ka neile, kes priitahtlikult walwawad, et looma-kaitse seadused täidetud saaksiwad ehk kes kaitse-seltsile kuidagi wiisi kasulikud on. Ta walwab selle üle, et selle kohased seadused täidetud saawad ja annab üleastujad kohtu kätte.

Selts püüab loomade tapakohte parandada ja waa- tab, et tapmine mitte piinawal wiisil ei sünni.

Wanade ja haigete loomade jauts ta asutab hoiu-kohte kohaliste tarwitustega ja paneb riigi walitsusele tarwilikke looma-kaitse seaduse plaanisi heaks arwami- seks ette.

Seltsi sissetulekud:

Liikmete aastamaks ja abijeltsid annawad oma sisse- tulekust peaseltsile 20 protsenti. — Ringitused, wälja- antawate raamatute kasu ja maks nende loomade eest,

mida seltsi hoiu-kohtades peetakse. Seltsi kapitalide kasud.

Seltsi liikmed, nende õigused ja kohused.

Liikmeks wõiwad kõik auusad inimesed saada, kes 18 aastat wanad on ja kes eesseisuse poolt määratud aastamaksu ära maksawad. Siis kirjutakse nende nimed liikmete nimekirja ja antakse neile liikme kaardid, seltsi põhjuskirjad ja walitsuse poolt kinnitatud looma-kaitse seadused kätte.

Liikme maks on 50 kop. sisseastumise raha ja 50 kop. iga aasta maksta.

Liikme maksust wõiwad need wabastatud saada, kelle tegemust eesseisus seltsile iseäranis kasulikult arwab.

Iga liikme kohus on: et ta ise loome ei waewa ja walwab, et seltsi eesmärk täidetud saaks, sellega, et ta püüab nii palju kui võimalik, loome piinamiste ja waewamiste eest kaitsta ja et ta üleastujaid kohtule ehk seltsi walitsusele üles annab.

Igal liikmel on peakoosolekul heale õigus. Wali- mise õigus on üksi meesterahwal.

Need inimesed, kes seltsile iseäranis tegewalt on kasulikud olnud, walitakse auuliikmeteks, milleks neile seltsi walitsuse poolt kinnitatud auu-tunnistus antakse. Neil on needsamad õigused, mis teistelgi liikmetel, ehk nad küll kohustatud pole aastamaksu maksta.

Neid inimesi, kes oma teadusega wõiwad seltsile kasulikud olla, walib eesseisus kirjawahetajaks liikme- teks. Nende kohus on seltsiga kirju wahetada ja küsi- miste kohta nõuu ja seletust anda. Neil on täielik liikme õigus, aga aasta maksu nad ei maksa.

Kõigil liikmetel on seltsist wäljaastumine keelmata ja kes seatud ajal oma aastamaksu ära ei maksa, arwa- takse wälja astunuks.

Iga liige, kes oma kohusid ei täida ja seltsile kahju teeb, heidetakse peakoosolekul seltsist wälja.

Seltsi eesseisus walitakse nende samade seaduste järele, nagu kõigil seltsidel ja tal on ka needsamad õigused ja kohused. Sedasama wõib ka peakoosolekuteist, abijeltside asutamiseist ja seltsi lõpetamiseist öelda.

Igas kubermangus wõib ise selts olla, aga seltsil wõib nii palju abijeltsiisi olla, kui tarwis. Kus aga linnas ehk maal 10 inimest ennast selleks ühendawad, wõib abijelts kinnitunud saada.

(Sõpp.)

Rahe perekonna elust.

Saksa keelest — J. K.

Rikas mees aga nägi aeg ajalt ifka enam ja enam, misjuguist firstu naela ta omast pojast omale oli wal- mistanud ja kõik meele paha ja wiletsus, mis poeg neile walmistas, kihutas ta wanemaid seda enam oma wiha meie peale wälja walama. Britsufene kaswas ifka enam „mehelisemaks.“ Kui ta ka hakatuses wei- kesid loomakesi waewas, siis jahutas ta nüüd oma kurja ja toorest meelt hobuste ja lehmade kallal. Seda nähes ei naernud wanemad küll mitte enam, sest see sünnitas neile suurt kahju. Ka oma ema vastu näi- tas ta oma „mehist meelt“ üles. Kui ema temale temale kord ropu sõnade eest kõrwa kiilu oli annud, wõtnud ta noa ja pistnud selle kaspile, mida ema wägu armastas, sisse, nii et see ära suri. Kõige suuremat

peawalu tegi weel wanematele see, et pere poja tige-
buse ja kurjuse pärast seal enam keegi teener kauemat
aega paigal olla ei tahtnud ja sagedaste ei olnud tee-
nert saadagi, ehk kui mõni tuli, siis maksti sellele seal
palju rohkem palka, kui muial. Ka wana sulane, kes
töö peremees oli, ja kes ju seitseteistkümmend aastat
teenis, — juba üks aasta enne Britsu sündimist —
ütles ennast lahti ja läks ära.

Terwes külas oli rikka mehe poeg kardetam. Juba
koolipoisina oli ta nuga wälja tõmmanud, kui ta teis-
tega tülisse läinud ja ta ise kiitles, et ta ju mõnele
noaga „fisse pistnud“ olla. Wanemad pidiwad ühele
walu raha maksuma, et ta mitte kohtusse ei kaebaks
ja nii nende auu ei määriks. Üksford pidi asi Brit-
fuga koguni halwaks minema. Ühe tüli peal oli ta
ühe rikka mehe poega elufardetawalt haawanud ja wa-
nemate paljude palwete, suure walu ja arsti raha
maksmise ja tütuse peale, et pois ennast parandab,
jäeti asi kohtu kätte andmata. Selle järele oli rikka
mehe majas mõni päew wagune elu, mille sarnast seal
enam aastaid otša enne ei olnud. Brits ei wandu-
nud ega sõimanud enam, isa käis rõhutult ümber ja
ema pühkis ikka wesihib filmi. Ja nüüd rääkis isa
jälle meiega üle aja, nagu ta seda nooremas eas enne-
malt tegi, muud kui nüüd oli ta palju sõbralikum ja
alandslikum. Ta tuli ka meie aeda ja kaebas meie
emale oma kurwastust, mis poeg temale walmistanud.

Kui aga häda mõõda oli ja Brits nägi, et ta jälle
trahwita läbi peafis, sai ta jälle kurjaks ja ka isa sai
wana miisi pahaks naabriks. See ei olnud mitte poisi
kuritegu, mille üle isa mures oli, waid poja wangi-
torni minek, mida karta oli. Oli ta ju ise poja
„mehiseks mehiks“ kaswatanud.

Temale meeldis ka see wäga, et tema poeg igal
pool eesotjas oli Brits pidi ju näitama, et ta isa
wäga rikas oli. Suuremat auu, kui rikas olla, ei
tunnud ta mitte. Aga wiimati ei tahtnud ta enam
oma pojalt nii palju raha läbi lüüa lasta ja ta andis
temale wähe raha. Aga see tuli nüüd liig hilja.
Sellepärast oli nüüd alati tibe tüli isa ja poja wahel.
Üksford oli aga poeg ilma isa teadmata hobused ette
rakendanud ja linna sõitnud. Linnas joonud ta ise
fortsis, aga waesed hobused pidanud wäljas talise kange
külma käes seisma, ilma et neile tekkigi peale oleks
pandud. Sinaast kodu sõites aga lastnud pois hobused
kangeste jooksta, nii et need kodu jõudes üleni märjad
olnud. Aga et pois hobustele ka juuagi linnas ei
olnud annud, sellepärast joonud hobused kodus lahti
peafedes tiigi äärest jõe haugust palju wett, mis läbi
neil jälle wäga külm hakkas ja nad haigeks jäiwad.
Teine hobune furi ka warsti selle kätte ära, kuna teine
talli põdema pidi jääma. See ajas isal südame täis
ja ta tõmbas kapi kätte, et sellega poisi wemmeldada.
Aga poeg tõmbas kapi isa käest ära. Seft saadik wi-
kasiwad isa ja poeg teine teist ja ei tahtnud üks tei-
slega enam sõnagi rääkida. Sja wandus, et ta pojale
enam midagi ei anna, nii kaua kui poeg mõlemaid
hobuseid tasa teeninud ei ole. Ta pidada sulase wiisil
teenima ja oma palgaga kahju tasuma. Poeg aga
ei tahtnud isa käsku sugugi täita. moid wibkas isa

niifuguste sõnade pärast. Seft saadik oli elu meie
naabri majas koguni halb. Pea igapäew kuuldi seal
wandumist ja kisa ja perenaese nuttu ja kaebamist.
Üksford jooksis, see oli õffel, õnnetu perenaene meie
tuppa ja kündenad: „Tema tahab mind ära tappa!“
„Kes?“ küsis mu ema ja andis jõuetu emale ühe
tooli kätte. „Meie poeg Brits,“ sai ta nutuga ütelda.
Kuidas see hirmus sõna meie kohta mõjus, see ei lähe
mul elades ja ilma si meehest ära. Meile, kes meie
oma wanemaid wäga armastasime ja auustasime, oli
see wäga jäle ja hirmus kuulda, nii et me hirmust
otse kangeks jäime.

Nüüd jutustas ta nutu wahel, et Brits tema käest
alati raha olla nõudnud ja et ta kuidagi enam anda
ei saanud, ahwardanud poeg teda kurjaste. „Mati
olen ma tale annud, kui mul ialgi oli, ilma isa tead-
mata ja see on nüüd mu tänu selle eest!“ õhtas õnnetu
ema. . . Tema saadab meid enne aegu hauda, see
kuri pois. . . Oh Jumal, millega olen ma seda ära
teeninud?“

Minu isa ei mõinud nüüd end enam pidada, waid
ütles: „Urge pange pahaks, naabrinna, aga teie olete
ise oma poega selleks kaswatanud. Mõtelge tagasi
selle aja peale, kui teie Brits weel weike laps oli.
Siis kiskus ta kärblastel ja seastedel tiiwad ja jalad
ära ja lastis neid siis lahti, hiljem leikas ta kome
ja hiiri lõhki, pildus linnu pojad pesadest wälja, siis
waatas ta loomade tapmist rõõmuga pealt ja — sel
korral külmasite teie ise oma õnnetust ja nüüd leikate
ju oma külisest esimest uudse wilja. Kuidas mõite teie
tahta, et teie poeg nüüd teie wastu hea südameline
oleks, kui teie ju ise seda sallisite, kui ta süda looma-
kessi piinates kivi kõwaks kaswas.“ — Perenaene niku-
tas ainult pead ja nuutsus ja nuttis edasi. Alles
siis, kui ta peremeest kodu sõitwat kuulis, läks ta
oma kodu.

Ühel õffel kuulnud rikka mehe perenaene oma maga-
mise toas juurt lööki. Ta hüüdnud oma meest, aga
et ta wastust ei saanud, läinud ta magamise tuppa
ja siit leidis ta oma mehe kui furnud põrandal lama-
wat. Seina kapp, milles raha oli, oli ära lõhutud.
Rõõw mõrtfukas on läbi akna wälja põgenenud. Pere-
naese hüüdmise peale ilmunud teendrid ja wiimaks ka
pere poeg sinna. Keegi ei olnud koera haukumist kuul-
nud, ehk see küll wäga wali oli.

Kui peremehe eluta furnukeha fangi oli pandud,
ruttas sulane linna tohtri järele. Ka kiriku õpetaja
ja minu isa kutsuti sinna. See leidis, et süda weel
tasakeste pekis, aga surma kahwatus kattis peremehe
nägu ja muud elu märki ei leitud ta juurest mingi-
fugust. Tohter tuli ja katsus peremeest meele mõistu-
sele äratada. Hulga aja pärast tegi haige filmad lahti,
aga ta ei tunnud enam kedagi ära.

Järgmisel päewal tuliwad kohtumehed, kuritegu
järele uurima. Pea juhatafiwad jäljed selle poole,
selle peale maja teenijad ju alustuses oliwad arwanud,
peremehe ainja poja peale. Wiimane kahtlus kadus,
kui tema käest isa raha kätte leiti. Terwe küla oli
kokku tulnud waatama, kui isa tapjat otsegu kurja
elajat, ahelatega finni seutult kohtumeestest wangi

viidi. Tema ema ei tahtnud teda enam nähagi, waid ta läks oma tuppa, heitis kummuli woodi peale ja nuttis nii kibedaste, et see otse hulumine oli. Sja aga ei teadnud sellest kõigest midagi. Tema oli palawikus maas ja rääkis segasest wahete wahel.

Läks palju aega mööda, enne kui ta terweks sai. Brits mõisteti kohtu poolt seitsemeks aastaks wangi.

Rikas mees sai küll oma ihuliku terwise kätte, aga ta oli nüüd wäga murtud. Maja tallituse peale ei mõtelnud ta nüüd enam; ta jättis kõik oma wanema sulase hooleks ja ei läinud neid enam vaatamagi. Töö läks kõik tagurpidi. Siis pidi ta weel mitmele poja wõlad ära maksma, mis see oli teinud. Oma talu küllest hakkas ta wiimaks metsa ja maad tüfikeste kaupade müüma, müüs ka oma weesti ja wiimaks terwe talu ära. Nüüd elas ta weel üksi joomisele ja püüdis kõik oma wara kõrtsides ära juua, kui ka oma südame tunnistust wiinaga rahustada. Joomise läbi hakkas ka ta ihu terwis päew päewalt jälle wiletsamaks minema. Kolm aastat enne poja wangi aja täis saamist kanti ta ju kirikaeda wiimse woodisse.

Perenaene nuttis ennast pea pimedaks ja jäi totraks ja lõpetas omad elupäewad walla waestemajas. Praegu on mu noorem wend selles majas pere-meheks.

See tuli nii: Minu wend Jüri õppis ühes mõisa herra pojaga kuni see uniwर्सiteeti läks, siis lõpetas tema oma õppimist.

Wend sai koha ja aitas ka meid koolitada. Nii saime meie, mu teine wend ja mina seda kätte, mis meie lapsepõlwe unenägu oli: wend sai linna kooli õpetajaks ja mina kiriku õpetajaks! Ka meid on meie hea õpetaja herra õpetanud. Tema oli wäga hea mees ja meie armastamine ja auustamine teda wäga. Sellepärast oli ka minu palawam soov: kord ka niisuguseks saada, kui meie õpetaja oli. Üks kord kantslis seista ja inimesi Jeesuse juure ja meele uuendusele manitseda, nagu tema seda tegi, õnnetumad trööstida, lastele head teha ja neid isearanis loomade piinamisest ära hoida — paremat elu kutsut ei mõisnud ma omale enam soovida. Jumala imeliku nõude järele olen ka ma selle ameti peale saanud ja olen ka praegu ses töös, mis mu truu hinge karjane ja õpetaja enne tegi.

(Järg tuleb.)

Ülestutje.

Tallinna priitahtliku tulekaitse-seltsi soowi mööda palume järgmist lugu tähele panna. Tallinna elanikkudel on tulekaitse-seltsiga palju tänu wõlgu selle hea abi eest, mis selts 38 aastase tegewuse läbi saanud. Aga selts ei wõi täielikult oma tööd teha, kui

tal tarwilist rahalist jõudu ei ole; aga see jõud on wähenenud, liitati et tööpõld alati suuremaks läheb, sest et linn ühtepuhku suuremaks paisub — kust wõib rahalik abi tulla ja kuida wiifi? Seltsil on maksjaid liikmeid, kelle aastane maks 1 rubla on; sealt tuleb kõigeenam rahalik abi! Aga maksjaid liikmeid on linna elanikkude kohta alles pisut. Mitu arwab raskets seltsi walitsuse juure minna ja maksjaks liikmeks heita; mitu ehk arwab: minust pole seal lugu! — Nüüd on seltsi soow ja ka meie palwe see: armsad lugijad, kallid linna kodakondsed, maja omanikud ja kes üüri peal elate, — heidke seltsi maksjaks liikmeks ja ohwerdage aastaks ka 1 rubla (tänuaga wõetakse ka enam-makstu wastu) ja olge nõnda — ka naesterahwas wõiwad ligi aidata, — olge seltsile toeks ja abiks. Jgäiaks tehku mis ta jõuab teha niisuguse hea töö kasuks: seltsi tegelised liikmed wiivad iga tulekahju korral oma terwist ja wahest oma elu tuleplatfile; meie ei tohi nende kõrwas töötada aaleda, kui nemad meid kaitsewad. Tulge maksjaks liikmeks! Kus wõime endid seks üles anda ja oma aastaraha äramaksta? Siin on nende kohtade nimed, kus seda sünnib teha:

Seltsi kasahoidja hr. J. Pfaffi kunker — Linna kassa — Kütlimaja kantselei toompeal — G. Scheeli bankakunker — kanditeri G. Stude kauplus — hr. Winogradowi kauplus — hr. G. Hamann'i kauplus — hr. A.

Gylandt'i pagarikauplus — Lehtede (saksa ja eesti) redaktsiad kõik, — nõnda ka Ristirahwa Pühapäewa Lehe kunker.

Peale selle saawad ka selle asja armastajad majast majasse käima ja wõimalikult rahwast seltsi osawõt-wõtmisele kutsuma!

Wingu asi hästi forda! Saagu ka see ülestutje lahkest kuulnud! Selgu kõik lugijad: „Sah, ma lähen ka ja toetan mis selts „Jumala auuks ja ligimeste kaitseks“ teeb!

Raks auuwäärt meest.

Ühtepuhku loome sõnast Lõuna-Afrikas, kus kaks weikest wabariiki Inglise wastu sõdiwad; nagu Taamet seisawad nad Koliati wastu, nagu hiired lõwi wastu; aga mehikelt ja ime waprusega ja palju õnnega, mis sealt tuleb, et õigus on nende poolt, aga ülekohtus Inglise mõõga otsas. Kõik ristirahwa riigid, jah kõik maailm tunneb rõõmu, kui jälle wõitudest kuulda saab uhke Inglismanni üle, kes ikka uusi maid ja rahwaid tahab äraneeleata ja kui see wõiks olla, kõik maailma oma kaju alla sundida. Et weikesed wabariigid ära

Franswaali president Krüger.

Oranje-riigi president Stein.

ei wäsi ja et nende mehine süda ei lange pükstesse, see tuleb sest, et nemad oma lootust heidawad Sumala peale, kes ikka õigete poole jääb; aga see tuleb ka sest, et mõlema riigi esimehed, kelle pilbid lugija tänasest lehest näha saab, õiged waprud ja lihtsad mehed on, kes ka elawat Sumalat taewas kardawad. Krüger on juba wana mees, Stein on paraja ea sees; mõlemad on oma rahwa poolt riigi esimehiks walitud; ja rahwas on hästi targaste teinud, neid walides. Nemad on sündimise poolest mõlemad liht burgerid ehk buurid, nad on noores põlwes kõik buuride tööd, buuride waewa ja rõõmu näha saanud; aga oma terase waimu läbi ja oma suure truupuse pärast on nad oma rahwa usalduse täiel mõõdul ärateeninud ja peawad nüüd oma rahwa suuremat waewa ja wiletust aitama kanda ja kergitada. Krügeril on pojad püsiiga sõjaplatstil, Stein oma noorema jõuga käib ise sagedaste lahingites, kui riigi walituse muredest mahti saab. Andku Sumal mõlemate auusa meestele abi ja wiimaks seda rõõmu, et nende isamaa mõiks ingliskes lahti jääda ja õitseda ja rahwas waitfelt ja wagalt oma tööd teha! Seda soowime kõigest südamest! Aga enne kui see sünnib, peab wist weel palju inimeste werd wala-tama. Paraku Sumal!

Smalt maalt.

Selme st kirjutab „Postimees“: Nüüd meil Selme lastel on jällegi waimuliku külaleiwa saamise poolest õnnistatud aeg; õpetaja-ameti kandidadid käiwad proowi-jutlust pidamas. Walimine tulla mai-kuu.

Neil päiwil käis rahwakoolide inspektor isand Radshenko siin koolisid katsumas. Rahulolemist tema poolt on wähe olnud. Mitmele wallale on ta ette pannud, walla koolisid ministeriumi koolideks muuta, mis aga suuremale hulgale Selme rahwale väga wastumeelt on. Mitmed koolimeistrid mõtlewad ametit maha panna, sest et neil inspektori poolt rahulolemist ei ole.

Wäike-Maarjast. Koonu walla noor kooliõpetaja on mälestuse kautanud ja nõdrameelselt jäänud. Tohtri arwamise järele on wiga toidu waesusest ja puudusest tulnud. Õnnetu wiidi ära Liwimaale omaste juurde. Kool, mis sarlaki haiguse pärast takistatud sai, seisab nüüd jällegi finni. Teine noor kooliõpetaja, on ka jessamas õnnetuses, B. wallas oma wanemate juures põdemas. Kolmas kooliõpetaja on W. wallas tiiskuse haiguses, mida kolme aastase teenistuse ajal saanud, tohtri all arstida. Paremaks saamine väga kahtlane. Braegu on siin kihelkonnas 4 kooli kohta laadawal ja mõib weel rohkemgi saada, sest kooliõpetajad tahawad priitahtlikelt ametid maha jätta. Kas need kirwad loud kõik tõe poolest ka niisugused on, ei tea meie ise mitte tunnistada, oleme aga „Postimehes“ lugenud.

Tallinna linna wolimeeste kogu on omal wiimsel istumisel waesemate elanikute kasuks ajutatawa ämma-emandate koolile lubatud abiraha 600 rbl. pealt 1000 rubla peale kõrgendanud.

Emajõgi tõuseb! tõuseb nii ruttu, nagu ei kahelkümmeljal aastal nähtud. Esimesel ülestõusmise päe-

mal oli wesi õhtu juba 5³/₄ jalga alatifest arust kõrgem, teisel hommikul juba 7 jalga, lõunaks oli juba 7¹/₂. Teisel ja kolmandamal päewal loeti 9¹/₄ jalga. Kolmandama linna jau madalamates kohtades on wesi juba majadesse tungimas, aurulaewade pullwärf seisab wee all. Puusilla juure on linnawalitsus hulga mehi ametisse pannud jääfid filla alt läbi juhutama, kiwifilla alla on aga jääfid korjanud, mis mitte nii ruttu läbi ei pease. Kõik linna elanikud kui ka ajalehed tunnistawad, et linnawalitsus ka see aasta kõige suurema hoolega weetõusu wastu abinõusid seadnud, et kergendada, mis niisugusel õnnetuse korral kergendada mõimalik.

Mihkliis hakkasiwad mõni aasta tagasi kõrtsid üks teise järele finni jääma: Wõrungi ja Koonga mõisa-kõrtsid, Pikara ja Lõppe külakõrtsid, Wälja Uudisaare kõrts kadusiwad üks teise järele, aga kiriku külje alla jäi Reblaste Tammiku kõrts ikka weel lahti. Selle kõrtsiga on küll imelik lugu: Reblaste mõisa omanik, kes ise Kose kihelkonnas elab, andis juba kaks aastat tagasi oma walitsejatele kõwa käsku kõrtsi kinnipanemise eest muret kanda, tulgu sest kuigi kõrge kahju mõisa kassale, — aga siamaale ei ole käjutäitmist weel näha. Kõrts seisab ikka alles lahti ja ootab wiinamonopooli tulemist, siis ta muudab õllepoeks, nõnda et kuiwaksjäämise waheaega kõrtsiõpradel mitte karta. Wiinapoe jaoks ehitab üsna kiriku lähedale furnuaja wärawa alla kaupmees oma maa peale maja, — jessama kaupmees, kelle toimetamisel kaks mõi kolm aastat tagasi kõrtsi kinnipanemist palwekirjaga Reblaste mõisa omaniku käest paluti!

Rakwerest: Maarja päewal 25-mal Märtsil s. a. oli „Saagupi Põllumeeste Seltsi“ koosolek Rakwere wallamajas, ja see algas kell 3 peale lõunat ja presidendi herra baron von Stackelbergi juhatusel. Minemase koosoleku protokoll loeti ette, ja mõeti heaks. Selle järele mõttis selts 17 uut liiget ühel heale jälle wastu.

Tuli wäljanäituse üle aru pidamine. Wäljanäitus saab 17., 18. ja 19. juunil Rakwere linnas ära peetud. Näitusele toodud loomade pealt mõetakse järgmist hinda: hobuse pealt katuse all 1 rubla ja katujeta ruumis 50 kop.; sarmlooma pealt 30 kopikat; sea, lamba ja wassika eest 40 kop.; koerad peawad puurides olema, maks nende pealt 1 rubla. Sulgloomad peawad niisama puurides olema, nad on aga maksust priid.

Näituse hoones on asjade eest maksta: iga ruutjala eest laual ja põrmandal 5 kop.; seinapeal 2 kop. ruutjala eest.

15. maini mõetakse ülesandmisi nende käest wastu, kes soowiwad katuse alusid ruumisi.

Wiimne ülesandmise päew on 30. mai kuu päew. Peale termiini mõetakse küll ka weel ülesandmisi wastu, aga nad jäewad trükitud nimekirjast siis wälja. Luuhindade jagamine saab olema, nagu ennegi.

Näitusest ära wiidawate loomade kui ka asjade eest raudteel maksu pole.

Wäljanäituse ajal mängib Wiru-Saagupi kihelkonna pafuna koor. — Tulewal suwel peetakse ka kaks ba-saari, esimene Rakweres ja teine Saagupis ära, wälja-

näituse kulude katmiseks ja seal on pilleti hind sisseastumiseks 10 kop. — Järgmine koosolek on 4 juuni kuu päeval Rakvere wallamajas kell 3 peale lõunat. Soomida oleks et „küsimiste lastid“ saaksivad muretsesetud, nagu sest ju ühel koosolekul enne räägitud sai. Igauks mõiks siis kirjalikult küsimisi seltsi eestseisujele ette panna.

R. M.

Kullamaalt kirjutatakse: Wett, nii palju wett on tänawusel kewadel igal pool, nagu wanad inimesedki ei mäleta seda enne näinud olemat. Paar pühapäewa oli kirikus väga pisut rahwast, sest et inimesed suure wee pärast läbi ei peasenud. Mitmes kohas on wesi elumajadesse tunginud. — Ühe kuu jooksul on meie kihelkonnas kaks meest õnnetuse läbi surma saanud: teine mees jäi metsas puu raiumise töö juures maha langema puu alla, teine suri kruusi auku. Kaks meest oliwad sügawas augus tööl, kui korraga ülewalt kruusi lasu maha kukkus ja neid mattis. Teine mees peases veel eluga, aga teine leidis surma. Naene ja wäetamad lapsed jääwad teda leinama.

Wiru-Jaagupist. Waetülas tehti hiljuti jälle kuritegu ära. Kaks meest hakanud rammu katsuma. Õfimine lõonud juba teist paar korda maha. Kolmandamal katsumisel saanud aga teine ometi õfimese maha ja hakanud siis (muidugi wihaga) oma ohwri põlwe-dega rindade ja kõhu peal sõtkuma. Õnnetu sai aga hirmsaid seesmisi wigasi, nii et ta suure walu kätte peagi suri. Kadunud mehe nimi on Mihkel Press, keda naene ja hulk weikefid lapsi leinawad. Hirumus jälle kuritegu!

Rüti herra baron Stackelberg, kes meie kiriku mõõr-mündri herra on, jautas siinsetele kohaomanikkudele uute adrade järele kiriku teed kätte. Koha omanikud saanud ligi pool wähem teed, kui neil enne oli.

R. M.

Maailma riifidest.

Rahwast näitust mõib maailm nüüd waadata, teist Pariisi linnas, teist Afrikas. Pariisisse on kõigest maailmast rahwas kokku tulnud, muist küll oma töõfid näitama, muist neid waatama, ja seal loetakse, mitu 100,000 hinge igapäew on waatamas käinud. Afrikas on inimesed ka kokku jooksnud ja näitawad maailmale oma töõd, aga seal loetakse igapäew, mitu hinge selle töõ läbi on haawatud ehk tapetud saanud. Pariisis on poodid ja wabrikuid ehitatud, ja kõik rahwas näitab, kui palju ta meie päiwil jõuab oma osawusega ja rahaga elu tarwiduseks, hõlbusks, ilustuseks ja rõõmustuseks teha. Ja maailm waatab pealt ja katsub, mis rahwas nüüd kõige targem ja jõuukam on, kas Wenelased wõi Prantslased, Sakslased wõi Ameriklased, ja targemate käest tahetakse edespidi töõd tellida ehk osta. Aga Afrikas näidatakse, kui osawaks inimesed on saanud, ligimese elu ja terwist rikkuma, ja kui palju uut seltsi püüfidega ja suurte tükkidega tappa jõuab. Ja maailm waatab jälle pealt ja katsub,

kummad osawamad on, kas Inglise wõi Buurid, ja tahab targemate käest õppida, mismoodi edespidi weel paremine sõbida mõib, kui kord enese kätte tuleb. Maailm tahab ka seda näha saada, kas Buuride õigus wõi Inglise ülekohus mõitu saab. Maailm on sellepärast ka mures. Aga maailm ei lähe mitte, nõnda kui kord ja kohus oleks, õigusele appi. Sest ta peab ju ifka mammonat teenima, ja mammon ei anna luba Buurid aidata. Sest ta on niisamuti Pariisis, kui ka Afrikas rahwast kokku ajanud ja tahab mõlemas kohas oma asju toimetada. Seep see asja põhi on: maailma waim näitab nii Pariisis, kui ka Afrikas enese jõudu. Ta kihutas Inglise abnuse pärast Buuride oma püüdma, nõnda et sõda pidi tulema. Ja siis walmistati Pariisis maailma näitust, ja seal tahetakse nüüd kaubelda. Seepärast peab rahu olema, ja maailm on nõuiks wõtnud, kõik Inglise ülekohut sallida ja Buurid abita jätta. Aga õnnetigi on Jumal weel taewas, ja meie saame näha, mismoodi Tema wiimaks kõik asjad pöörab, ja kus maale ta maailma waimule luba annab, oma tahtmist ajada.

Meie armates walmistawad loud praegust juba endid muutma. Kui palju kahju ehk kasu Inglise sõjas wiimisel ajal saiwad, seda ei wõi õieti teada. Sest nemad ei lase meile õigid teadusid tulla. Kui neil oleks suur õnn olnud, juba nad siis oleksid ka rääkinud. Aga tõsi on, et Buurid Mafeking'i linna ifka weel ümber piirawad. Seal peab wist wapr Inglise pealik Baden-Powell, kes sügisest saadik on wastu seisnud, oma wäitese salgaga ennast wangiks andma. Sest nüüd pole enam kuulda olnud, et Inglise oleksid katsunud temale appi minna. Kindral Methuen läks korra küll tüki maad senna poole. Aga teda kutsuti jälle tagasi. Ka Wepener'is piiratakse üht wäikest Inglise salka ümber. Aga neile on kaks kindralit juba ligi saanud peastma. Aga ülem kindral Roberts on nüüd oma meeste jauks wist küllalt hobusid, moonna ja talwe riidid saanud. Sest tema on hakanud Bloemfontein'ist põhja poole edasi minema. Ja Buurid on muidugi liig suure hulga eest taganenud. Ehk annawad uuemad sõnumed paremat teadust, mis seal sündinud on. — Aga selle wahel hakkab Inglisele mitmes kohas kitsas kätte tulema. Ohtupoolses Afrikas on Ashanti neegrid nende wastu mäsju tõstnud. Jälle on abnusele süüd. Ashanti pagana rahwal on üks kulbne auujärg, mis nad väga pühaks peawad. Seda nad petfid siamaale Inglise eest warjule ära. Nüüd lastnud kuberneer otsida ja wõtnud auujärje ära. Juba piirawad paganad teda linnas ümber, mees on suures hädas ja karjub: appi! Ashanti rahwas on ennen Inglisele palju waewa teinud. Aga asi poleks nüüd mitte väga suur, Inglise saaksid muidugi mõitu. Muud kui: soldatid kõik Buuride maal! Kust wõtawad nüüd abi? — Ka India on rahwas Inglise wastu mäsjanud. Mis päris India rahwas on, need pole küll mitte karde-tawad. Aga nüüd olla ka Afriidid tõusnud. Kui see tõsi on, siis peame ütleva, et sealt tulewad tähtsad asjad. Afriidid elawad Afganistani maa rajadel ja on kanged sõjamehed. Wast 2 aasta eest said Inglise

neist palju haamu ja pidid kaua aega mõtlema, et teisi taltsitsi sundida. Aga nüüd on äkiste kuulda, et Afganistani kuningas, keda kaaniks nimetatakse, ka rahutu olema peab. Ta olla ütelnud, et ta rohkem kui 20 aastat olla Inglise poole hoidnud — ta pidi ju kartuse pärast! — aga nüüd ta karta Venelasi väga ja Inglise olla teda üsna maha jätnud. Eks meie tea ka, et meie soldatid sügisest saadik juba Afganistani põhjapoolse piiri juures seisavad? Meid arvatakse seal praegust 50,000 meest olevat. Mõtle nüüd: India rahvas mässab, Afganistani kaan on kahe wabel, ja meie soldatid on ligi! Ingliseid mõivad tõesti mures olla. Sest kui meie walitsus Afganidega ja Indlastega tahaks ühes nõuus olla, siis oleks Inglise asi Indias otsas. Seepärast loodame meie, et nüüd see aeg võib ligi olla, mil meie walitsus ja veel mõne muu riigi walitsus Inglisele ütleb: teie ülekohustust saab küll! Tehke nüüd õigust, muidu saate walu tunda! Siis tahaksime meie Sumalat tänada ja ütelda: „Õd on mööda läinud, aga päew on ligi tulnud.“ (Rom. 13, 12.)

Uuemad sõnumed.

(Kohaliku ajalehtebe järele.)

Afrikamaa sõjaplatfilt: Uued hobused, mis Inglise sõjawägi osalt laewaga sai, osalt Oranje wabariigis sealse põllumeeste käest rööwis, on juba nii palju sõja käigu peale mõjunud, et Buurid Wepenerist, kus nad üht Inglise polku ümberpiiranud olivad, pidivad taganema. Kindral Roberts saatis 4—5 diviisioni, armata 50,000 meest nende wastu wälja, kellel käif oli, mitmelt poolt Buuride peale tungida ja neid wangi wõtta. Aga Buuride ülem kindral Ludwig Botha sai sest õigel ajal aru ja kutsus oma mehi Wepeneri juurest ära, nii et nad weel lõksust peafiwad. Inglise ratsawägi kindral Frenchi all pidi neid taga ajama, aga ei ole neid kätte saanud, nad olivad juba kaugeemale äraläinud. See pahandab Inglise rahwast väga, et jälle suur Inglise enamus fenna temna on maršimud, ilma et suuremat kasu oleks olnud. Katalis on kindral Buller ikka Ladysmithi ümbruses paigal ja ei ole sammugi Transwaali poole edasi saanud.

Del kuritegu saadeti Johannesburgis korda. Seal oli suur rauawabrik, kus suurtükka ja muid sõjariistu walati. Selles wabrikus oli 13. Aprillil suur plahwatus, mis läbi wabrik purustatud ja 30 inimest surmatud ja 54 raskest haawatud sai. Kui pärast järele otsiti, leiti maad wabriku all osalt õonestud ja sealt oli dünamiitiga kuritegu tehtud. Transwaali walitsus lastis 20 inimest, keda süüdlasteks arwati, finni panna ja käskis kõiki Ingliseid, kes seal alles elafid, kahe päewa jooksul Transwaalifst wälja minna.

Moskwaft: Keisri Majesteet teatab ühe manifesti läbi, et tema suure onu, kadund suurmürsti Nikolai Nikolajewitschi abikaasa, suurmürsti proua Aleksandra Petrowna 13. Aprillil arafurnud on. Suurmürstinna oli hädalise terwisega, ei kannatanud Peeterburi kliima ja asus Kiiewi elama. Pärast oma abikaasa surma astus ta flooftrisse, kus teda nunnaks

Anastasiaks nimetati. Kuulufse, et ta Kiewis nagu ka ennegi Peeterburis palju head on teinud.

Kroonlinnaft: Suur sõjalaew „admiral Apraksin“ mis sügise Rõrgesaare juures kalju peale läfs ja suurt auuku sai, on nüüd wüe kuuse peafimise töö järele lahti tulnud ja jäämurdja „Zermat“ juhtis teda Soome randa. Peale pandud lapid pidafid heaste. Parema ilmaga sõidab ta Kroonlinna, kus teda täieste parandatakse.

Pärnu Põllumeeste felts tahab Jaani kuus laulu ja muusika pidu korda saata, mis Pärnu linnas efimene on. Mitu koori on juba lubanud tulla.

Saaremaalt ja Hiinemaalt teatakse, et seal meri täieste lahti on.

Järwamaal oli maamõetja Wilho Januari kuust saadik kadunud. Hiljuti leiti Moe mõisa alt ühest wee lombifst tema furnukeha. Arwatakse, et ta tee pealt äraekfinud oli ja et külm teda ärawõtnud. Uur ja portmonnee olivad tal alles. Niifanuti leiti Järwa Jaanis ühest mõsandidufst ühe wana naesterahwa furnukeha, kes jõulu-kuust saadik kadunud oli.

Seitse leiwapalufest hingele.

- Pühapäew: Armastus teenib teifi. Joan. 10, 12—16.
- Esmaapäew: Ilma armastufeta oled kui mõrifufas. 1. Mof. 4, 6—9.
- Teifipäew: Armata süda saadab walu. 1. Mof. 37, 23—36.
- Kefitnädal: Armastus kostab teife eest. Wilem. 8—21.
- Neljapäew: Sind Jfsand, tahan tänada rahwa jefas. Law. 1, 57, 8—12.
- Reede: Teenijast walitfeja! Matt. 20, 20—23.
- Laupäew: Sumal annab selle tarwis jõudu. Law. 1, 60, 11—14.

Siriku teadufed.

Jaani kirikus: 23. Aprillil teeb enne lõunat pastor Grohmann jutlust ja wõtab laurahwast wastu. Pihiti on laupäew kell 1. Pärast lõunat teeb pastor A. Hoffmann jutlust (Joan. 5, 17—29.)

Ristitud: Wolbemar Lipp; Georg Ebuard ja Leonhard Ferdinand Kuufmann; Alfred Johannes Toonwert; Angelika Alide Ernestine Lepp; Alma Pauline Wörting; Eena Kenia Põttifep; Silba Neudorf; Arthur Johannes Kufferberg; Wbele Helene Saar; Johannes Friedrich Utter; Julius Wolbemar Põlde; Konstantin Klau; Richard Wolbemar Luif; Ewald Adolf Seemann; Friedrich Kruufimäe; Otto Stein; Herta Johanna Martinfon; Arnold Friedrich Suur; Esla ja Lina Unifüll (kafifit.)

Laulatud: Kustas Tamberg ja Maria Tomberg; Mart Antpat ja Miina Lillepuun; Jakob Klafing ja Teresia Elisabeth Mafura; Karel Reich ja Lena Laewa; Kustas Wolofst ja Liifa Pecho; Alexander Rudolf Mihtra ja Sophie Kuufjer; Hans Klement, tödmees ja Mari Sint, Hindritu t.; Alexander Martin Jäger, maalder ja Annette Marie Blumbach, Lõnife t.; Oskar Uhs, kattelfep ja Marie Dolmann, Lõnife t.; Jaan Laur, kojamees ja Marie Luifen, Jaani t.; Zuhari Siiner, kojamees ja Miina Roftr, Hindritu t.; Kristian Sewel, kaupmees ja Marie Riggofst, Jakobit t.

Maetud: Oskar Metsma, 1 a. 5 k. 3 p.; Jüri Danberg, 55 a.; Hindrik Einberg, kiskler, 49 a. 2 k. 5 p.; Mihkel Sergio, tödmees, 40 a. 7 k. 27 p.; Hans Norbet, faunamees Nehatufst, 73 a. 10 k. 20 p.; Mihkel Peefmann. Guftawi p., 9 a. 4 k. 9 p.; Tõnu Kurg, kaupmees, 41 a. 2 k. 17 p.; Felix Alfred Kentsaf, 4 k.; Jakob Riffa, raudtee ametnik, 44 a. 6 k.; Magda Maria Ehrmann, 9 k. 7 p.; Marie Elisabeth Wolofst, 11 p.

Püha Waimu kirikus: 23-al Aprillil teeb pastor Wiefmann jutlust (Em. 2, 1—10.) ja wõtab laurahwast wastu. Pihiti laupäewal kell 1.

Ristitud: Georg Roman Rink; Linda Saun; Kofina Laut; Marie Pauline Wölmann.

Laulatud: Jüri Luut ja Elife; Maetud: Peter Käät, 26 a.; Wifene Katarine Rõkfner, 1 a. 3 k.; Julius Johannes Wiene, 5 k.

Kaarie kirikus teeb 23. Aprillil enne lõunat õpetaja Weifberg jutlust (Ep. 1. Petr. 2, 21—25.) õpetaja Wrafche wõtab laurahwast wastu. Laurahwa kirjutamine on laupäew enne lõunat kell 10—12. Pihiti on laupäewal kell 1.

Ristitud: Emma Silbernagel; Alexander Rudolph Djatar (nimet. Djafoo); Wladimir Sketfhuuf; Heinrich Sketfhuuf.

Laulatud: Mart Suif ja Reena Roftleht; Mihkel Pajus ja Liifu Kuufit.

Maetud: Elisabeth Martinow, 32 a. 5 k. 23 p.

Südamlük palwe.

Kidake, et uus Jumala toda meie keskele ehitataks.

Meil on rõõmus meel, usuvendastid ja õdesid paluda, sest et meie Kristuse foguduse heats palume, sest et ministri herra luba on andnud, Tallinna uue Gesti kiriku heats andeid forjata ja et meie rõõmuga näeme, et juba paljud walmis on aitama.

On aga ka tungiwalt tarwis, et rohkem ruumi nende jauts oleks, kellel himu on, Jumalat foguduses teenida ja Jumala sõna kuulda. Wiimaste suurte pühade ajal mõis jällegi näha, kui palju foguduse liikmeid kirikute uste ees pidi seisma. Nad ei leidnud ruumi.

Rõnda on lugu juba palju aastaid. Gestiaste arv on Tallinnas alataja kõusnud ja kaswab ikka meel. Kuni 1862 aastani oli kõigil Gestiastel Tallinnas ainult üks kirik, püha Waimu kirik. Siis ehitati Kaarli kirik, warsti seepeale, 1867, Jaani kirik.

Neis kolmes kirikus on küll 7—8000 inimesele ruumi. Aga see on liig wähe. Minewal jügil, 1899, oli foguduse liikmete arv:

Jaani foguduses I.	17,928
" "	II. 8,811
Kaarli " "	18,570
Püha Waimu " "	4,160
Kokku	49,369

Nüüd on see arv wististe juba peale 50.000, sest aasta jooksul on wähemast 1000 hinge juurde tulnud. Ja võimalik on küll, et nagu öeldakse, Tallinnas juba 60.000 Gestiast elawad, kellest paljud meel ühegi foguduse liikmed ei ole. Rõnda pole paljudel tuhandatel Jumala todades paika. Seepärast palume südamlükult: Heidame kõik Lutheruse usulised ristiniimesed totku ja ehitame Tallinna meel ühe Jumala toja. Üks seda ei suuda, mõningafed ka mitte, ettewõte on suur; aga paljud koos suudawad seda Jumala abiga tõesti.

Meie plaan on see. Meie palusime, ja juba leiduswad umbes 200 naeste- ja meesterahwast, kes andeid tahawad forjata. Nad tahawad igas majas käia, igas korteris ja kõiti Lutheruse usku Gestiast paluda: aidake ka! Kõiki palutakse, neid, kellel palju on, ja neid, kellel wähe on, ka töölisi ja teenijaid. Meie loodame, et mõned niijama hea meelega Jumala auuks ametawad, nagu waene leff Lukase ewang. 21, 2.

Meie palume südamest: mõtte kõiti, kes andeid forjavad, lahkesti wastu. Nad paluwad Jumalale. Kedagi ei sunnita andma. Kes Jumala auuks midagi ei taha anda, see ei anna. Aga kes annab, andku lahkesti südamest.

Sorjame, anname, ehitame ja loodame Jumala õnnistuse peale.

Umnete forjamine peab mai-kuu ehtimejel nõdalil sündima.

Komitee nimel
L. Hirschelmann.

15. apr. 1900.

IV. Põllutöö aastane wäljanäitus

ja

Kästitöö- ja tööstuse wäljanäitus, Tallinnas,

23. kuni 26. Juunini 1900.

Põllutöö näituse eestawa:

1) Loomade näitus (hobused, weisfed, lambad, sead, sulgloomad, loerad. 2) Masinad ja põllutöö ja selle kõrwalise tööstuse riistad. 3) Piimatallituse produktid. 4) Põllutöö tööstused. 5) Põlluasjanduse ehitused. 6) Metsakaswatamise produktid. 7) Kunstlikud sõnikud. 8) Mesilase pidamise produktid ja riistad.

Tööstuse ja käsitöö näitusele tulewad kõik tööstuse ja käsitöö-arud, ka talurahwa kodused tööd ja naesterahwa näputööd. Üles andmised wõetakse kuni 1-se Juunini wastu wäljanäituse komitees.

Gestawastid ja ülesandmise wormularisid saadab wäljanäituse komitee ilma hinnata soowijatele.

Wäljanäituse komitee aadress on: Tallinnas, Doompae promenaabil, Blumwerki m. kort. 2.

Wäljanäituse komitee.

Ehituse krundid

Narwa linnas, Beetriaguli kõrwal, Rootsi-Sooma kiriku maast, saawad ära antud. Lähemaid tingimisi annab Narwa Notarius

J. Sinnermägi.

Müüa on

üks päris krunt

suure Ameerika ja Pärnu uulitsa nurga peal, umbes 800 ruutsülda juur, 5 maja, hobusetalli, kõrtsi, poe ja ajaga. Lähemat teadust saab uue Hollandi uul. Mayeri aida walitseja juurest.

üts juur

päriskrunt

tähe puumaja ja hea sisetulekuga Narwa maantee hafaiuses saab rajulikult müüdnud. Eigemat teatust annab Richard Kirchof Pitka uul. Tallinnas.

Wäga häid ja puhtaid Ristit heina ja Timoti

seemid
sain ja soowitan odawa hinnaga Pärnu maanteel Afermanni poodis Tallinnas.

Utinad tütarlapsed

wõetakse ilma hinnata rätsepa tööd õppima Loomtuninga uulitsal, Erbe majas Nr. 137, Raarle kiriku taga.

Saksakeelt rääkija tugem, mitte liig noor tüdruk eht lesknaene,

hea tunnistustega, mõib kohe kohta saada ühe halwatud proua teenijaks. Järele küsida weitefes Lartu maanteel Pideki majas Nr. 9, korter Nr. 1, pärast lõunat tella 3—7 wahel.

Maesterahwa riiete leikamist

õpetan ühe kurjusega. Uue uulitsas, Palmbergi majas Nr. 366, tort. 4.

Maja

müüakse odawa hinnaga weitefes. Gonsiori uulitsas Nr. 444a.

Wanter,

raudasfidega müüakse suurel Pärnu maanteel 455.

Kõige uuemat feltsi õmbluse-

masinaid,

rätsepa-, kingsepa- ja kae-masinaid, saab kõige odawamalt C. Kollmann'i juures.

Wanad masinad wahetatakse uute wastu ümber.

Mey & Landeseu,

Apteegi ja wärwi kauba pood,

Tallinnas, Wiru wärawas, Niitiku all

Nr. 389,

kõnetraat Nr. 181.

soowitawad

Pesu- ja silma seepisid,

pesuiniid,

pulbris ja kuulides,

Inglis seebikiwi,

Eht musta firnissi, (lakk)

Kristall-Petroleum № 1.

j. n. e. j. n. e.

Laulatuse sõrmukseid

kullast 56 pr. ja hõbedast 84 pr. ning kullast ja hõbedast kwidega sõrmukseid, hõbe paberossi toosiid, lukifaid, käewõruid, brossid ja kaela-ristid, müüb ime odawa hindadega W. Reismani'i uuri-magasin Suure Pärnu maanteel Nr. 89, Schmidt'i poe wastas Tallinnas.